

JOOP HOOIRING EEN RONDJE FRIESLAND

Jan Abrahamse

Het is alweer een groot aantal jaren geleden dat Tweede Kamerlid Anne Von deling een fietstocht maakte langs de Nederlandse grens vanaf Het Zwin in België tot aan de Dollard. Een stunt die toen vlak voor de verkiezingen nogal wat aandacht trok. Het Friese PvdA Statenlid Joop Hooiring (53) heeft van 16 tot en met 27 april een 300 km lange voettocht gemaakt, grotendeels met zijn vrouw Tiny, langs de grenzen van de provincie. Niet als politieke stunt, maar om zich te laten voorlichten door de plaatselijke overheid en belangengroepen op het gebied van ruimtelijke ordening, natuur en landschap en recreatie. Hooiring had nl. behoefte aan een gedegen bestuurlijke oriëntatie zeker nu er een aantal grootschalige plannen speelt als Streekplan en TROP (Toeristisch Rekreatief Ontwikkelings Plan). Volgens zijn zeggen is het buitengewoon nuttig om zich ter plekke te informeren, omdat vooral statenleden beleidsbeslissingen nemen uitsluitend op basis van een veelheid van rapporten die tegen elkaar opwegen in aantal kilo's, maar die vaak niet meer zijn dan een verzameling van passages over wetenschappelijke wetenswaardigheden, die weer uit andere rapporten komen.

Bij de behandeling van de TROP is gebleken dat er een enorme overwaardering was t.a.v. het sociaal-ekonomische wondermiddel van de grootschalige projecten (Sporthuis Centrum effecten).

Heb je tijdens je tocht over deze grootschalige projecten veel waardering kunnen ondervinden?

De mensen zitten te wachten op projecten op de schaal van de middenstand. Zo heb je bv. bij de Blesse en in Opsterland, in de Lauwersmeer en in Sexbierum allerlei aanzetten tot kleinschalige projecten. Vooral de kleinschalige recreatie biedt veel mogelijkheden, die de natuurlijke potentie van het gebied niet misbruikt.

Kleinschalige recreatie

Is daar nu zo'n tocht voor nodig? In Friesland heeft men toch evenals elders inspraakprocedures, waarmee de overheid schermt?

Ik vind dat in Friesland de inspraak op een acceptabele manier wordt gehonoreerd, maar het blijkt dat de scherpstelling van de belangen plaatsvindt na de inspraak. Op het basisvlak zijn door diverse groeperingen in de maatschappij ontwikkelingen aan de gang die elkaar in eerste instantie niet verdragen. Toch is mij gebleken oa. in gesprek met Margriet de Heer van de Friese Milieuraad dat bv. het ontwikkelen van kleinschalige recreatie wel kan plaatsvinden in waardevolle landschappelijke gebieden.

Kleinschalige recreatie heeft belang bij behoud van natuur en landschap. Ook bij It Fryske Gea ontwikkelt zich langzaam deze gedachte.

Ook in groter verband kunnen circuits in de kleinschalige recreatie, te weten: fietser, wandelaars, kanovaarders, aangebracht

Burgemeester Jan Schurer (rechts) van Weststellingwerf begeleidt Tiny en Joop Hooiring in de Lindevallei

worden dmv. trekkershutten, kleine campings, goedkope hoteltetjes, eenvoudige pensions en restaurantjes. Dit heeft alleen kans van slagen wanneer je ook denkt aan slecht-weer-circuits met bv. musea en vormingscentra. In het Lauwersmeer is dit heel goed mogelijk.

Dat valt niet te rijmen met de militaire oefenterreinen en de komst van de kruifabriek?

Nee, dat is zo, maar de werkloosheid is daar zo groot, dat de mensen in Munnikezijl, waar ik mee gesproken heb, alles accepteren als het maar werk oplevert. Op zo'n moment word ik planologisch en dan moet ik afstand nemen, nadat het gevecht is gevoerd om het te voorkomen.

Waarom ben je de tocht in Lemmer begonnen?

Ik ben daar in 1932 geboren. Samen met mijn vrouw Tiny ben ik van Lemmer gelopen naar De Blesse. Opvallend was dat in Schoterzijl door de caféhouder/campinghouder vastgesteld werd dat de laatste jaren een toenemend aantal mensen trekkend onderweg is. Dit zijn over het algemeen mensen met een smalle beurs. De campinghouder heeft dan zijn prijzen ook niet verhoogd. In het Lindevalleigebied zijn ook de

kleine recreatievoorzieningen aanwezig. *Welke problemen heb je tijdens je tocht zoal gesignaleerd?*

De tweede dag passeerden we Ooststellingwerf, een gebied waar het coulissenlandschap overgaat in bos en vengebied. Hier valt op dat er wegen zijn om onderdelen te vormen voor doorgaande circuits. Het bosgebied van Appelscha wordt geteisterd door zure regen, niet zo zeer direkt volgens Wim van den Hurk van het IVN, maar via het grondwater. Door de wateronttrekking in dit gebied spelen dan dus ook andere zaken een rol.

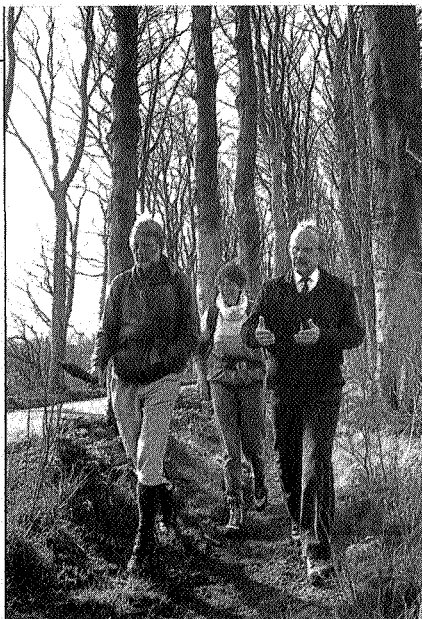
Korhoenders

In het Fochteloërveen bleek dat de korhoender niet verdwenen was omdat het natuurgebied niet voldoende wordt beschermd, maar omdat de vogel oa. natuurlijke weidegebieden intrrekt. Die zijn echter verdwenen door de intensivering van de landbouw. We hebben verzuimd deze relatie te onderkennen in een planologisch beleid. In Achtkarspelen is me meegedeeld dat als de landbouwakkers vergroot zouden worden er 80 % van de houtwallen verloren gaan. In Smalingerland heeft men grote problemen om de relatienotagebieden op te nemen. In het Lauwersmeergebied liggen duidelijk mogelijkheden voor de kleinschalige recreatie met doorgaande circuits. Het gebied Noord-Friesland buitendijks kende ik niet, omdat het door de eigenaars goed is afgeschermd. Je hebt er zo'n 6 à 7 vergunningen voor nodig. Ik ben het gebied ingegaan met burgemeester Bouwers van Ferwerderadeel. De inpoldering zoals die nu komt is een fraktie van wat de oorspronkelijke plannen behelsden.

Zeedijk

Daarna ben ik naar Franekeradeel gegaan. Wat me in geheel Noord-Friesland opviel is de betrokkenheid met en het kleinschalig medegebruik van de zeedijk. Men is als de dood dat de dijk voor voetgangers en fietsers wordt afgesloten. Je moet echter de hond thuis laten, want de schapen die nodig zijn voor het beheer van de dijk worden door de honden opgejaagd, zelfs aangelijnde honden.

In Harlingen heb ik het nieuwe voorlichtingscentrum van de waddenvereniging bezocht. In dit voorlichtingscentrum zullen ook andere instanties zoals gemeente, provincie

Aan het einde van de 300 km lange voettocht ontmoeten Joop en Tiny Hooring burgemeester Wiebe Pitlo van Gaasterland

en rijk een onderkomen kunnen vinden.

Urker vissersboten met grotere diepgang

Nadat ik door Henk Kroes van It Fryske Gea gewezen ben op de toegankelijkheid van de Makkumerwaard, wees iemand me op het feit dat men het peil in het IJsselmeer met 20 cm wil verhogen, zodat de zomerkaden hun functie verliezen. Dit zou dan alleen gebeuren omdat de Urkers hun eigen haven willen blijven aandoen en schepen bouwen met een steeds grotere diepgang. Ik vind dat absurd. Het heeft overigens ook te maken met het creëren van zoetwaterbekkens in het IJsselmeer.

De relatie watersport met IJsselmeer en binnendijks merengebied schept het probleem dat elke gemeente een grote jachthaven wil hebben.

In Makkum heb ik echter ook andere geluiden gehoord. Daar wil men ook kleine pasantenhavens en gebieden die wat stiller blijven. Gaasterland neemt een hele belangrijke plaats in in de Zuid-Westhoek van Friesland, omdat het een geïsoleerd bosgebied is, met de kliffen, die overigens bijna

niet meer toegankelijk zijn. Ik zou ervoor pleiten om hier een doorgang van voetgangers en fietsers te realiseren. Op de laatste dag heb ik ook de muskusrat gezien, een diër dat de nodige gevaren veroorzaakt voor de dijken.

Vind je dat de andere 54 statenleden zich ook zo zouden moeten oriënteren? Ik vind dat in ieder geval noodzakelijk voor de leden die deel uitmaken van de commissie Ruimtelijke Ordening, recreatie en natuur en landschap.

Kleinschalige recreatie met doorgaande circuits

De eindconclusies heeft Joop Hooring inmiddels geformuleerd in een rapportage over zijn voettocht:

- 1 De tocht leent zich ook als 5 of 6 daagse fietstocht voor de trekkers die een wisselend landschap weten te waarderen.
- 2 Waarnemers oa. camping- en pensionhouders, wijzen op de toenemende behoeften aan goedkope en actieve recreatievormen. De relatie recreatie en toegankelijk natuur en landschap is daarbij een belangrijke faktor.
- 3 Veel plaatselijke groepen zoeken de opleving van hun gebied in de kleinschalige recreatie en daarbij passende voorzieningen op middenstandsnivo.
- 4 Een plaatselijke samenwerking en beïnvloeding over wensen en konsekwenties moeten gestimuleerd worden.
- 5 Bij de natuurbeschermingsorganisaties is een groeiende bereidheid om een beheersbare toegankelijkheid van beschermde gebieden te bevorderen.
- 6 Een integrale beleidsmatige aanpak van de provincie, afgestemd op de bovengenoemde samenhang en belangenafweging, voor een stimulerend en coördinerend kleinschalig toeristisch beleid kan niet gemist worden.
- 7 Voor het behoud en beheer van natuurgebieden zal meer aandacht nodig zijn voor de natuurlijke relaties met het aanliggende gebied.
- 8 De provincie moet goed overleg voeren over het te voeren beleid met de buurprovincies.
- 9 Een veelheid van plannen voor voorlichtings-, vormings- en bezoekerscentra langs de Waddenzee maakt enige interprovinciale coördinatie gewenst.